Test Booklet Code & Serial No.
प्रश्नपत्रिका कोड व क्रमांक

D

Paper-II
EDUCATION

Signature and Name of Invigilator

1. (Signature) ....
   (Name) ....
2. (Signature) ....
   (Name) ....

Seat No. | | | | | | |
(In figures as in Admit Card)

Seat No. ....
(In words)

OMR Sheet No. | | | | | | |
(To be filled by the Candidate)

JUN - 70219

Time Allowed : 2 Hours] **[Maximum Marks : 200**

Number of Pages in this Booklet : **40** Number of Questions in this Booklet : **100**

Instructions for the Candidates

1. Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of **100** objective type questions. Each question will carry *two* marks. *All* questions of Paper II will be compulsory.
3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
   (*i*) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
   (*ii*) Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.
   (*iii*) After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
4. Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
   Example : where (C) is the correct response.
   (A) (B) ● (D)
5. Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only.** If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
6. Read instructions given inside carefully.
7. Rough Work is to be done at the end of this booklet.
8. If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
9. You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
10. Use only Blue/Black Ball point pen.
11. Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.
12. There is no negative marking for incorrect answers.

विद्यार्थ्यांसाठी महत्त्वाच्या सूचना

1. परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
2. सदर प्रश्नपत्रिकेत 100 बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास **दोन** गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील **सर्व** प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
3. परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून पहाव्यात.
   (*i*) प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
   (*ii*) पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून पहावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
   (*iii*) वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पाहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
4. प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळा/निळा करावा.
   उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.
   (A) (B) ● (D)
5. या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे **ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत.** इतर ठिकाणी लिहिलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
6. आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
7. प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
8. जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरीक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गांचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
9. परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापि, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
10. फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.
11. कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.
12. चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.

Education
Paper II
शिक्षाशास्त्र
प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 120 Minutes] **[Maximum Marks : 200**

Note : This Paper contains **Hundred (100)** multiple choice questions. Each question carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण **शंभर (100)** बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्न सोडवा.

1. In........................system of interaction analysis there is recording of classroom events, construction and interpretation of Interaction Matrix.

   (A) Knowles

   (B) Krathwohl

   (C) Galloway

   (D) Anderson

2. Which of the following is *not* an element of pedagogical analysis ?

   (A) Content analysis

   (B) Selection of evaluation devices

   (C) Selection of teaching methods

   (D) Data analysis

1. वर्गातील घटना/प्रसंग आणि संरचना यांच्या नोंदी घेणे आणि आंतरक्रियात्मक आव्युहसारणीचा अन्वयार्थ लावणे हे .... यांच्या आंतरक्रियात्मक विश्लेषणाच्या प्रणालीत केले जाते.

   (A) नोवेल्स (Knowles)

   (B) क्रॅथवोल (Krathwohl)

   (C) गॅलोवे (Galloway)

   (D) ॲण्डरसन (Anderson)

2. खालीलपैकी कोणता घटक अध्यापनशास्त्रीय विश्लेषणाचा **नाही** ?

   (A) पाठ्यांश पृथक्करण

   (B) मूल्यमापन साधनांची निवड

   (C) अध्यापनपद्धतीची निवड

   (D) माहितीचे विश्लेषण

3. A student's score on Criterion Referenced Test is best used to provide information about student's............

(A) Mastery of a defined body of content

(B) Performance in comparison to peers in a given area

(C) Potential to achieve in a specified subject area

(D) Readiness for a particular grade level

3. निकषसंदर्भीय कसोटी वापरून मिळालेल्या विद्यार्थ्यांच्या प्राप्तांकाचा विद्यार्थ्यांबाबतची .... माहिती पुरविण्यासाठी उत्तम उपयोग होतो.

(A) निश्चित केलेल्या आशयावरील प्रभुत्वाबाबतची

(B) दिलेल्या क्षेत्रातील सहाध्यायी विद्यार्थ्यांच्या कार्यमानातील तुलनेबाबतची

(C) विशिष्ट विषय क्षेत्रातील संपादनातील अंत:सामर्थ्याबाबतची

(D) विशिष्ट श्रेणी पातळी करिता तयारी बाबतची

4. ....almost always improves learning and performance.

(A) Increased feedback

(B) Decreased feedback

(C) Learning feedback

(D) Performance feedback

4. .... बहुधा अध्ययन आणि कार्यमान यामध्ये नेहमी सुधारणा करते.

(A) प्रत्याभरण वृद्धी

(B) प्रत्याभरण घट

(C) अध्ययन प्रत्याभरण

(D) कार्यमान प्रत्याभरण

5. Which of the following is *not* an example of reflective writing assignment ?

(A) Classroom notes

(B) Learning diary

(C) Peer review

(D) Reflective notes

6. Classroom interactions can be appropriately assessed by..................

(A) Questionnaire

(B) Observation schedule

(C) Interview

(D) Test

7. According to Anderson and Krathwohl taxonomy of cognitive domain.......................is at highest level.

(A) To evaluate

(B) To synthesize

(C) To create

(D) To comprehend

5. विमर्षी लेखन स्वाध्यायाचे .... हे उदाहरण **नाही**.

(A) वर्गातील नोंदी

(B) अध्ययन रोजनिशी

(C) सहाध्यायी आढावा

(D) विमर्षी नोंदी

6. वर्गातील आंतरक्रियांचे समर्पक मूल्यांकन .... करता येते.

(A) प्रश्नावलीद्वारे

(B) निरीक्षणसूचीद्वारे

(C) मुलाखतीद्वारे

(D) चाचणीद्वारे

7. अँडरसन व क्रॅथवोल यांच्या बोधात्मक क्षेत्राच्या वर्गीकरणानुसार .... हे उच्चतम पातळीवर असते.

(A) मूल्यमापन करणे

(B) संश्लेषण करणे

(C) निर्मिती करणे

(D) आकलन करणे

8. According to Morrison model, understanding level of learning includes both..........................

(A) Memory and insight

(B) Creativity and intelligence

(C) Creativity and aptitude

(D) Memory and creativity

9. Identify missing level from Dave's psychomotor domain taxonomy :

Imitation, Manipulation, Precision ...., naturalisation.

(A) Articulation

(B) Creation

(C) Comprehension

(D) Attention

10. An adult student's strength, weaknesses, knowledge and skills prior to instruction is assessed by......................

(A) Summative assessment

(B) Formative assessment

(C) Diagnostic assessment

(D) Interim assessment

8. मॉरिसनच्या मॉडेलनुसार अध्यापनाच्या आकलन पातळीमध्ये .... या दोहोंचा अंतर्भाव होतो.

(A) स्मरण आणि मर्मदृष्टी

(B) सर्जनशीलता आणि बुद्धिमत्ता

(C) सर्जनशीलता आणि अभियोग्यता

(D) स्मरण आणि सर्जनशीलता

9. खाली दिलेल्या दवेंच्या क्रियाकौशल्यात्मक श्रेणीबद्ध वर्गीकरणातील गाळलेली पातळी ओळखा :

अनुकरण, हाताळणी, अचूकता, ..., स्वाभाविकीकरण

(A) संधीकरण

(B) निर्मिती

(C) आकलन

(D) अवधान

10. प्रौढ विद्यार्थ्यांची बलस्थाने, कमकुवत बाबी, ज्ञान आणि कौशल्ये यांचे अनुदेशनापूर्वी मूल्यांकन करण्यासाठी .... वापरले जाते.

(A) साकारिक मूल्यांकन

(B) आकारिक मूल्यांकन

(C) नैदानिक मूल्यांकन

(D) अंतरिम मूल्यांकन

11. Freedom of.........................was not offered by distance education to the learner.

(A) Pace

(B) Medium

(C) Eligibility

(D) Time

12. Branching programme of programmed learning is more useful in.............................

(A) Concept knowing

(B) Concept formation

(C) Concept comparison

(D) Concept criticism

13. Davies has presented the four steps, namely planning of teaching, organization of teaching, leading of teaching and.........................for teaching technology.

(A) Evaluation of teaching

(B) Controlling of teaching

(C) Reinforcement of teaching

(D) Administration of teaching

11. दूर-शिक्षण हे अध्ययनकर्त्याला .... स्वातंत्र्य देत नाही.

(A) गतीचे

(B) माध्यमाचे

(C) पात्रतेचे

(D) वेळेचे

12. अभिक्रमित अध्ययनाचा शाखीय कार्यक्रम हा .... मध्ये अधिक उपयुक्त असतो.

(A) संकल्पना बोध

(B) संकल्पना निर्मिती

(C) संकल्पना तुलना

(D) संकल्पना चिकित्सा

13. अध्यापन तंत्रज्ञानासाठी डेव्हिस यांनी चार पायऱ्या सादर केल्या, त्याची नावे ही अध्यापनाचे नियोजन, अध्यापनाचे संघटन, अध्यापनाची कार्यवाही व .... होय.

(A) अध्यापनाचे मूल्यमापन

(B) अध्यापनाचे नियंत्रण

(C) अध्यापनाचे प्रबलन

(D) अध्यापनाचे प्रशासन

14. A student play an active role of a hunter in a jungle using computer programme is an example of................ type of computer assisted instruction (CAI).

(A) Information Instruction

(B) Drill and Practice

(C) Simulation Instruction

(D) Problem Solving

15. Asynchronous learning is based on......................... theory.

(A) Behaviourist

(B) Cognitive

(C) Constructivist

(D) Gestalt

16. The changes in the effective domain of the behaviour of the learner's like interest, habits and attitude can be effectively brought with the help of the......................... approach.

(A) Hardware

(B) Software

(C) System

(D) Multimedia

14. संगणक कार्यक्रमाचा उपयोग करून एक विद्यार्थी जंगलामधील शिकारीची भूमिका सक्रियपणे बजावतो हे संगणक सहाय्यित अनुदेशनाचे .... प्रकारचे उदाहरण आहे.

(A) माहिती अनुदेशन

(B) उजळणी व सराव

(C) अभिरूप अनुदेशन

(D) समस्या निराकरण

15. काल समन्वयित नसणारे (Asynchronous) अध्ययन हे .... उपपत्तीवर आधारित आहे.

(A) वर्तनवादी

(B) बोधात्मक

(C) ज्ञानरचनावादी

(D) समष्टिवादी

16. अध्ययनकर्त्याच्या अभिरुची, सवयी आणि अभिवृत्तीच्या वर्तनाचे परिणामकारक क्षेत्रातील बदल प्रभावीपणे .... दृष्टिकोनाच्या मदतीने आणले जाऊ शकतात.

(A) हार्डवेअर

(B) सॉफ्टवेअर

(C) प्रणाली

(D) बहुमाध्यम

17. Assistive technology used in e-learning specifically for .... type of learners.

    (A) Slow learners

    (B) Advance learners

    (C) Disabled learners

    (D) Hyperactive learners

18. For managing virtual communication, teacher makes circles of students, this is a characteristic of.......................social networking site.

    (A) Facebook

    (B) Twitter

    (C) Google+

    (D) Word Press

19. ....is characteristic of online library.

    (A) Lower maintenance cost

    (B) Maximum physical space for storage

    (C) Less fees

    (D) Easiness in reading

17. ई-अध्ययनामध्ये साहाय्यक तंत्रज्ञानाचा वापर विशेषत: .... प्रकारच्या अध्ययनार्थींसाठी होतो.

    (A) सावकाश अध्ययन करणारे अध्ययनार्थी

    (B) प्रगत अध्ययनार्थी

    (C) अक्षम अध्ययनार्थी

    (D) अतिचंचल अध्ययनार्थी

18. आभासी संप्रेषण व्यवस्थापित करण्यासाठी शिक्षक हा आपल्या विद्यार्थ्यांचे मंडल तयार करतो हे .... सामाजिक नेटवर्किंग साईटचे वैशिष्ट्य आहे.

    (A) फेसबुक

    (B) ट्विटर

    (C) गुगल प्लस

    (D) वर्ड प्रेस

19. ऑनलाईन ग्रंथालयाचे .... हे वैशिष्ट्य आहे.

    (A) कमी देखरेख खर्च

    (B) साठवण्यास अधिक भौतिक जागा

    (C) कमी शुल्क

    (D) वाचन सुलभता

20. ....is an advantage of online survey.

(A) Decrease in response rates

(B) Maximum reliability

(C) Difficult to data gathering

(D) Flexibility of design

21. Main function of Educational Administration is.........................

(A) Planning

(B) Organizing

(C) Supervising

(D) Controlling

22. Critical Path Method (CPM) is used in Educational Administration for the management of......................

(A) Predictable activities

(B) Unpredictable activities

(C) Predictable-unpredictable activities

(D) Predesigned activities

20. ऑनलाईन सर्व्हेक्षणाचा .... हा फायदा आहे.

(A) प्रतिसाद दर कमी

(B) अधिक विश्वसनीयता

(C) सामग्री एकत्र करणे कठिण

(D) आराखड्याची लवचिकता

21. शैक्षणिक प्रशासनाचे मुख्य कार्य .... हे आहे.

(A) नियोजन करणे

(B) आयोजन करणे

(C) पर्यवेक्षण करणे

(D) नियंत्रण करणे

22. चिकित्सक मार्गपद्धती (CPM) ही शैक्षणिक प्रशासनातील .... च्या व्यवस्थापनासाठी वापरली जाते.

(A) अनुमानित कृती

(B) अननुमानित कृती

(C) अनुमानित-अननुमानित कृती

(D) पूर्वसंरचित कृती

23. In psychodynamic approach to leadership .... basic principle is included.

(A) Different motivational drivers

(B) Same personality quality

(C) Equal motivational drivers

(D) No individual differences

24. Charismatic leadership approach is centered in an.......................ability.

(A) Immoral

(B) Charm and persuade

(C) Destructive

(D) Apathetic

25. The book, 'Fortune at the Bottom of the Pyramid' is written by the management theorist.......................

(A) Hersey

(B) Edwards Deming

(C) Walter Shewart

(D) C.K. Pralhad

23. नेतृत्वाच्या मानसगतिक दृष्टिकोनामध्ये .... हे मूलभूत तत्त्व समाविष्ट आहे.

(A) वेगळ्या प्रेरक उर्मी

(B) सारखे व्यक्तिमत्त्व गुण

(C) समान प्रेरक उर्मी

(D) व्यक्तिभेद विचारात न घेणे

24. करिश्माई नेतृत्व दृष्टिकोन हा .... क्षमतेत केंद्रित असतो.

(A) अनैतिक

(B) आकर्षण आणि मन वळवणे

(C) विनाशकारी

(D) उदासीन

25. व्यवस्थापन उपपत्तीकार .... यांनी 'फॉर्च्यून अॅट द बॉटम ऑफ द पिरॅमिड' हे पुस्तक लिहिले.

(A) हर्से

(B) एडवर्ड डेमिंग

(C) वॉल्टर शेव्हर्ट

(D) सी.के. प्रल्हाद

26. In a Total Quality Management, all members of an organization participate in improving....................

(A) Processes, product

(B) Processes, product, services

(C) Processes, product, services and culture

(D) Processes, services and products.

27. The three step model of change was developed by.......................

(A) Fiedler

(B) C.K. Pralhad

(C) Edwards Deming

(D) Kurt Lewin

28. ....is attributed with developing the scientific management principles.

(A) Elton Mayo

(B) Robert Owens

(C) Frank Gilbirth

(D) Frederich Taylor

26. समग्र गुणवत्ता व्यवस्थापनामध्ये संस्थेचे सर्व सदस्य .... सुधारण्यामध्ये सहभागी होतात.

(A) प्रक्रिया, उत्पादन

(B) प्रक्रिया, उत्पादन, सेवा

(C) प्रक्रिया, उत्पादन, सेवा व संस्कृती

(D) प्रक्रिया, सेवा व उत्पादन

27. त्रिस्तरीय परिवर्तन प्रतिमान .... यांनी विकसित केले.

(A) फिडलर

(B) सी.के. प्रल्हाद

(C) एडवर्ड डेमिंग

(D) कर्ट लेविन

28. शास्त्रीय व्यवस्थापन तत्त्वे विकसित करण्याचे श्रेय .... यांना जाते.

(A) एल्टन मायो

(B) रॉबर्ट ओवेन्स

(C) फ्रँक गिलबर्थ

(D) फ्रेड्रिक टेलर

29. 'Just-in-Time' model was successfully implemented by............ company.

(A) Toyota

(B) Honda

(C) Suzuki

(D) Volkswagon

30. The concept of 'Cost of Quality' was first described by.......................

(A) Milton Friedman

(B) Armand V. Feigenbaum

(C) Friedrich Hayek

(D) Douglass North

31. Persons with Disabilities Act, 1995 made provision for inclusion of.................... in schools.

(A) Playground

(B) Mid-day Meals

(C) Facility of Ramps

(D) Health cleck-up

29. 'जस्ट-इन-टाईम' हे प्रतिमान .... या कंपनीने यशस्वीरित्या राबविले.

(A) टोयोटा

(B) होंडा

(C) सुझुकी

(D) वोल्क्सवॅगन

30. 'गुणवत्तेची किंमत' ही संकल्पना सर्वप्रथम .... यांनी मांडली.

(A) मिल्टन फ्रिडमन

(B) आर्मंड व्ही. फाईगेनबम

(C) फ्रेड्रिक हायेक

(D) डग्लस नॉर्थ

31. अपंग व्यक्तिसाठीचा 1995 कायद्यानुसार .... चा शाळामध्ये समावेश करण्यात आला.

(A) पटांगण

(B) मध्यान्ह-भोजन

(C) रॅम्पची सुविधा

(D) वैद्यकीय तपासणी

32. According to Terman classification, IQ score of mild mentally retarded children is between.......................

(A) 70-79

(B) 80-89

(C) 59-69

(D) 49-59

33. The objective of Inclusive Education is..........................

(A) To promote constantly the local cultures and contents of various communities of the society

(B) To uncover and minimize barriers to learning

(C) To provide technology base facilities

(D) To change attitudes, behaviours, teaching methods curricular and environments to meet.

32. टर्मन यांच्या बुद्धिमत्ता वर्गीकरणानुसार सौम्य मतिमंद मुळाचा बुध्यांक .... च्या दरम्यान असतो.

(A) 70-79

(B) 80-89

(C) 59-69

(D) 49-59

33. सर्वसमावेशक शिक्षणाचे उद्दिष्ट्य .... असे आहे.

(A) स्थानिक संस्कृती व समाजातील विभिन्न सामाजिक मूळतत्त्वाना सतत प्रोत्साहन देणे

(B) अध्ययनातील अडथळ्यांना शोधून त्या कमी करणे

(C) तंत्रविज्ञानाच्या सेवा सुविधा पुरविणे

(D) विद्यार्थ्यांच्या गरजापूर्ण करण्यासाठी दृष्टिकोन, व्यवहार, अध्यापनपद्धती, अभ्यासक्रम आणि वातावरणात बदल करणे

34. Ainscow's (2004) social model is based on the premise..................

(A) That all learners can experience difficulties in school

(B) A few learners can experience difficulties in school

(C) Children with specific disabilities have difficulties in school

(D) Children with mental retardation have more difficulties in school

35. Braille language is used in.....................

(A) School for the dumb

(B) School for the blind

(C) School for the deaf

(D) School for the mentally retarded

34. एनस्कॉव्हचे (Ainscow's) सामाजिक प्रतिमान यावर आधारित आहे :

(A) सर्व विद्यार्थ्यांना शाळेत समस्या येऊ शकता

(B) काही विद्यार्थ्यांना शाळेत समस्या येऊ शकता

(C) अकार्यक्षम बालकांना शाळेत समस्या येऊ शकता

(D) मतिमंद बालकांना शाळेत जास्त समस्या येऊ शकता

35. ब्रेल भाषेचा वापर .... करतात.

(A) मुकेबालकाच्या शाळेत

(B) अंधाकरिताच्या शाळेत

(C) बहिरे बालकाकरिताच्या शाळेत

(D) मतिमंदाकरिताच्या शाळेत

36. The most important requirement for women with disabilities is................

    (A) Housing

    (B) Protection against exploitation and abuse

    (C) Employable skills

    (D) Basic education

37. A child who has unusual difficulty in understanding oral instruction may have the following impairment :

    (A) Cerebral Palsy

    (B) Visual impairment

    (C) Intellectual disability

    (D) Hearing impairment

38. Orthopaedically handicapped students should be ideally accommodated in..................school.

    (A) General

    (B) Open

    (C) Special

    (D) Integrated

36. अक्षमता असलेल्या स्त्रियांची सर्वात महत्त्वाची आवश्यकता .... होय.

    (A) घर व्यवस्था

    (B) पिळवणूक आणि गैरवापरापासून संरक्षण

    (C) कामासाठी आवश्यक कौशल्ये

    (D) मूलभूत शिक्षण

37. एखाद्या बालकाला मौखिक अनुदेशनात अपवादात्मक स्वरूपाची अडचण येत असेल तर त्या बालकात पुढीलपैकी कोणता दोष असेल ?

    (A) मेंदूचा पक्षाघात

    (B) दृष्टिदोष

    (C) बौद्धिक अकार्यक्षमता

    (D) श्रवणदोष

38. अस्थिव्यंग विद्यार्थ्यांना .... शाळात सामावून घेणे सर्वात उपयुक्त ठरेल.

    (A) सामान्य

    (B) मुक्त

    (C) विशेष

    (D) एकात्मिक

39. ……………………resulted in the inclusion of Health check-up in schools.

(A) Persons with Disabilities Act, 1995

(B) Rehabilitation Council of India Act, 1992

(C) The Juvenile Justice Act, 1986

(D) Reformatory School Act, 1977

39. ……………………… नुसार वैद्यकीय तपासणीचा शाळांमध्ये समावेश करण्यात आला.

(A) पर्सन्स विथ डिसअ‍ॅबीलीटी अ‍ॅक्ट, 1995

(B) रिहॅबीलीटेशन कौन्सील ऑफ इंडिया अ‍ॅक्ट, 1992

(C) द ज्यूव्हेनिल जस्टीज अ‍ॅक्ट, 1986

(D) रिफार्मेट्री स्कूल अ‍ॅक्ट, 1977

40. Neeta always forgets to add the carry over digit while doing addition. This is a feature of…………………

(A) Dyspraxia

(B) Dyslexia

(C) Dyscalculia

(D) Dysgraphia

40. निता बेरीज करताना नेहमी हातचा मिळवायला विसरते, हे लक्षण ……………………… दोषाचे आहे.

(A) डिस्प्रेक्सिया (Dyspraxia)

(B) डिस्लेक्सिया (Dyslexia)

(C) डिसकॅलक्युलिया (Dyscalculia)

(D) डिसग्राफिया (Dysgraphia)

41. The book 'Education for Critical Consciousness' is written by :
   (A) Mary Wollstonecraft
   (B) Nel Noddings
   (C) Swami Vivekananda
   (D) Paulo Freire

42. 'Hinyana' is also known as :
   (A) Vajrayana
   (B) Theravada
   (C) Tantra
   (D) Suktta

43. Social change is a term used to describe.....................
   (A) Variation in any aspect of school management
   (B) Modification in teaching and learning methods
   (C) Variation and modification in social interaction or social organisation
   (D) Modification in curriculum

41. 'एज्युकेशन फॉर क्रिटीकल कॉन्शसनेस' या पुस्तकाचे लेखन .... यांनी केले.
   (A) मेरी वॉलस्टोनक्राफ्ट
   (B) नेल नोडींग्ज
   (C) स्वामी विवेकानंद
   (D) पावलो फ्रिअरी

42. 'हीनयान' यांस .... असेही म्हणतात.
   (A) वज्रयान
   (B) थेरवाद
   (C) तंत्र
   (D) सुक्त्

43. सामाजिक परिवर्तन ही संकल्पना .... वर्णन करण्यासाठी वापरली जाते.
   (A) शालेय व्यवस्थापनाच्या कोणत्याही पैलूमध्ये बदल
   (B) अध्ययन व अध्यापनपद्धतीमध्ये सुधारणात्मक बदल
   (C) सामाजिक आंतरक्रिया किंवा सामाजिक संघटन यामध्ये बदल व सुधारणा
   (D) अभ्यासक्रमामध्ये सुधारणात्मक बदल

44. The ultimate goal of human life according to Jainism is............

(A) Moksha

(B) Bhakti

(C) Nirvana

(D) Keval Dnyan

45. The book 'Education of Man' was written by.......................

(A) Sartre

(B) Plato

(C) Froebel

(D) Rousseau

46. According to Rousseau who provides a fencing around the soul of the child ?

(A) Father

(B) Mother

(C) Society

(D) Teacher

44. जैन तत्त्वज्ञानानुसार मानवी जीवनाचे अंतिम ध्येय .... आहे.

(A) मोक्ष

(B) भक्ती

(C) निर्वाण

(D) केवल ज्ञान

45. 'एज्युकेशन ऑफ मॅन' ह्या ग्रंथाचे लेखक .... आहेत.

(A) सार्त्रे

(B) प्लेटो

(C) फ्रोबेल

(D) रूसो

46. रूसोचे मतानुसार बालकाच्या आत्म्याभोवती कुंपण कोण घालते ?

(A) वडील

(B) आई

(C) समाज

(D) शिक्षक

47. According to Samkhya Philosophy the aims of education are............

(A) Emotional and materialistic

(B) Spiritual and materialistic

(C) Emotional and Spiritual

(D) Spiritual and indirect

48. In Islam Ulum Aqliyya deals with the study of..........................

(A) Languages and fine arts

(B) Philosophy and physical sciences

(C) Psychology and Philosophy

(D) Psychology and social sciences

49. 'The Challenge to Care in Schools'—This book was written by :

(A) Swami Dayananda

(B) Sri Aurobindo

(C) Nel Noddings

(D) Mahatma Gandhi

47. सांख्य तत्वज्ञानानुसार शिक्षणाची ध्येये ········ आहेत.

(A) भावनिक व भौतिकवादी

(B) आध्यात्मिक व भौतिकवादी

(C) भावनिक व आध्यात्मिक

(D) आध्यात्मिक व अप्रत्यक्ष

48. इस्लाममध्ये उलुम अकलिया पुढील बाबीच्या अभ्यासाशी संबंधित आहे :

(A) भाषा आणि ललितकला

(B) तत्त्वज्ञान आणि भौतिक विज्ञान

(C) मानसशास्त्र आणि तत्त्वज्ञान

(D) मानसशास्त्र आणि सामाजिक विज्ञान

49. 'द चॅलेन्ज टु केअर इन स्कूलस्' या पुस्तकाचे लेखन ·························· यांनी केले.

(A) स्वामी दयानंद

(B) श्री अरविंद

(C) नेल नोडींग्ज

(D) महात्मा गांधी

50. According to.........................education should be vocational in character.

(A) Realism

(B) Pragmatism

(C) Naturalism

(D) Idealism

51. To inculcate protection and consolidation of democracy through education is one of the objectives of...................................

(A) Yashpal Committee's Report (2009)

(B) National Policy of Education (1986-1992)

(C) Kothari Education Commission (1964-66)

(D) National Knowledge Commission (2007)

50. .... शिक्षण हे व्यावसायिक स्वरूपाचे असावे.

(A) वास्तववादानुसार

(B) प्रयोजनवादानुसार

(C) निसर्गवादानुसार

(D) आदर्शवादानुसार

51. शिक्षणातून लोकशाहीचे संरक्षण आणि दृढीकरण करणे .... च्या उद्दिष्टांपैकी एक आहे.

(A) यशपाल कमिटीचा रिपोर्ट (2009)

(B) नॅशनल पॉलीसी ऑफ एज्युकेशन (1986-1992)

(C) कोठारी एज्युकेशन कमिशन (1964-66)

(D) नॅशनल नॉलेज कमिशन (2007)

52. The......................recommended that the burden of the school bags should be reduced at the primary level.

(A) Kothari Education Commission (1964-66)

(B) Yashpal Committee's Report (2009)

(C) National Policy of Education (1986-1992)

(D) National Knowledge Commission (2007).

53. According to signaling theory...........

(A) There is reflection of correlation between education and unobserved ability

(B) There is no effect of education on politics

(C) There is no relation between education and social status

(D) There is correlation between education and politics

52. प्राथमिक शाळेमधील मुलांवरील दप्तराचे ओझे कमी झाले पाहिजे अशी शिफारस .... ने केली आहे.

(A) कोठारी एज्युकेशन कमिशन (1964-66)

(B) यशपाल कमिटीज् रिपोर्ट (2009)

(C) नॅशनल पॉलिसी ऑफ एज्युकेशन (1986-1992)

(D) नॅशनल नॉलेज कमिशन (2007)

53. सिग्नलिंग थिअरी (signaling theory) नुसार ....

(A) शिक्षण आणि अनिरीक्षितक्षमता यांच्यामध्ये सहसंबंध दिसून येतो.

(B) राजकारणावर शिक्षणाचा कोणताही प्रभाव नसतो

(C) शिक्षण आणि सामाजिक दर्जा यांच्यात कोणताही सहसंबंध नसतो

(D) शिक्षण आणि राजकारण यांच्यात सहसंबंध असतो.

54. Political socialization is measured through the use of....................related to politics.

(A) Criteria

(B) Indicators

(C) Measures

(D) Issues

55. Education for SC/ST and OBC universal access to education was to be ensured and adequate incentives were to be given to children particularly the girls was recommended by............................

(A) National Commission on Teachers (1999)

(B) National Policy of Education (1992)

(C) Kothari Education Commission (1964-66)

(D) Yashpal Committee Report (2009)

54. राजकीय सामाजिकीकरणाचे मोजमाप राजकारणाशी संबंधित .... माध्यमातून केले जाते.

(A) निकषांच्या

(B) निर्देशांकांच्या

(C) उपायांच्या

(D) समस्यांच्या

55. मुख्यत: SC/ST आणि OBC प्रवर्गाच्या मुलींच्या शिक्षणासाठी खात्रीशीर प्रबलनाचे मार्ग .... मध्ये सुचविले गेले.

(A) नॅशनल कमिशन ऑन टीचर्स (1999)

(B) नॅशनल पॉलिसी ऑफ एज्युकेशन (1992)

(C) कोठारी एज्युकेशन कमिशन (1964-66)

(D) यशपाल कमिटीचा रिपोर्ट (2009)

56. The books should be prepared in Indian vernacular languages for the benefit of student's and teachers. This was emphasised in.....................

(A) Wood's Dispatch

(B) Macaulay's Minutes

(C) Adam's Report

(D) Manro's document

57. In..........................decisions taken by the ruler are to be propagated and to be imposed on students by teacher.

(A) Autocracy

(B) Aristocracy

(C) Monarchy

(D) Dictatorship

58. ....believe that most people can be reasonable and that teachers need to use teaching methods that build and support the ability to rationalize and use their intelligence.

(A) Liberalism

(B) Secularism

(C) Individualism

(D) Conservatism

56. शिक्षक आणि विद्यार्थी यांच्या हितासाठी स्थानिक भाषांमध्ये पुस्तके तयार करण्यात यावीत यावर .... मध्ये भर देण्यात आला आहे.

(A) वुडचा खलिता

(B) मेकॉलेचा ठराव

(C) अॅडमचा अहवाल

(D) मॅन्रोचे दस्तऐवज

57. .... प्रकारच्या राज्य पद्धतीमध्ये राज्यकर्त्याने घेतलेल्या निर्णयांचा शिक्षकांनां प्रसार करावयाचा असतो तसेच ते निर्णय विद्यार्थ्यांवर बिंबवायचे असतात.

(A) एकसत्ताक राज्यव्यवस्था

(B) महाजन सत्ता

(C) राजशाही

(D) हुकूमशाही

58. .... या तत्त्वज्ञानानुसार सर्वाधिक लोक बुद्धिवादी असतात आणि शिक्षकांनी तर्कशुद्ध विचार करणे आणि बुद्धिचा वापर करणे शिकविणे आवश्यक आहे.

(A) उदारमतवादी

(B) धर्मनिरपेक्षतावाद

(C) व्यक्तित्त्ववादी

(D) पुराणमतवादी

59. Arrange chronologically the establishment of the Commissions/ Committees given below :

Kothari Education Commission (KEC), Yashpal Committee (YC), Justice Verma Committee (JVC), National Knowledge Commission (NKC)

(A) KEC, JVC, YC, NKC

(B) KEC, NKC, YC, JVC

(C) KEC, YC, NKC, JVC

(D) JVC, KEC, NKC, YC

60. The execution of education policy into action is called as..................

(A) Formation of education policy

(B) Analysis of education policy

(C) Documentation of education policy

(D) Implementation of education policy

59. खालील आयोग/समित्या यांची कालानुक्रमे मांडणी करा :

कोठारी शिक्षण आयोग (KEC), यशपाल समिती (YC), जस्टिस वर्मा समिती (JVC), राष्ट्रीय ज्ञान आयोग (NKC)

(A) KEC, JVC, YC, NKC

(B) KEC, NKC, YC, JVC

(C) KEC, YC, NKC, JVC

(D) JVC, KEC, NKC, YC

60. शैक्षणिक धोरणाचे कृतीत रूपांतर होणे यास .... म्हणतात.

(A) शैक्षणिक धोरणाची जडणघडण

(B) शैक्षणिक धोरणाचे विश्लेषण

(C) शैक्षणिक धोरणाचे दस्तऐवजीकरण

(D) शैक्षणिक धोरणाचे कार्यान्वयन

61. Virat can measure, classify, compare different things then he is at.............. as per Piaget's theory.

(A) Pre-conceptual stage

(B) Intuitive stage

(C) Concrete operational stage

(D) Formal operational stage

62. .... is the one of the determinant of individual differences.

(A) Attitude

(B) Interest

(C) Personality

(D) Hormones

63. .... stage is *not* enumerated by Erikson in his psycho-social theory of development.

(A) Trust versus mistrust

(B) Autonomy versus shame

(C) Humour versus anger

(D) Initiative versus guilt

61. विराट विविध वस्तू मोजतो, वर्गीकरण करतो, तुलना करतो तर पियाजेच्या उपपत्तीनुसार .... असेल.

(A) पूर्व-संकल्पना अवस्थेत

(B) आंतरिक ज्ञानात्मक अवस्थेत

(C) मूर्त क्रियात्मक अवस्थेत

(D) वस्तुनिष्ठ क्रियात्मक अवस्थेत

62. .... हे एक वैयक्तिक भेदांचे कारण होय.

(A) वृत्ती

(B) अभिरुची

(C) व्यक्तिमत्त्व

(D) अंत:स्राव

63. .... ही पायरी इरिकसनने आपल्या विकासाच्या मानससमाजशास्त्रीय उपपत्तीमध्ये सांगितलेली **नाही**.

(A) विश्वास विरुद्ध अविश्वास

(B) स्वायत्तता विरुद्ध शर्मिंधेपणा

(C) विनोदबुद्धी विरुद्ध राग

(D) पुढाकार विरुद्ध अपराधीपणाची भावना

64. According to Sternberg's theory, the following is *not* the component of tacit knowledge :

(A) Managing self

(B) Managing others

(C) Managing career

(D) Managing imaginations

65. Students are punished when they don't do homework, so they do homework. This change of behaviour is called......................

(A) Discriminated punishment learning

(B) Punishment learning

(C) Escape learning

(D) Active avoidance learning

66. In Clarke Hull's Theory, Need, Habit strength, incentive motivation and.........................are the most important terms are used.

(A) Stimulus

(B) Response

(C) Drive

(D) Performance

64. स्टर्नबर्गच्या उपपत्तीनुसार, खालीलपैकी कोणता घटक अव्यक्त ज्ञानाचा **नाही** ?

(A) स्वयं नियमन

(B) परस्पर संबंध जोपासना

(C) स्वतःच्या कार्यक्षेत्राचे व्यवस्थापन

(D) कल्पनांचे नियमन

65. विद्यार्थी गृहपाठ करीत नाहीत त्यावेळी त्यांना शिक्षा मिळते, म्हणून ते गृहपाठ करतात. हा वर्तन बदल म्हणजे ....

(A) तुलनात्मक शिक्षा अध्ययन

(B) शिक्षा अध्ययन

(C) पलायन अध्ययन

(D) विशिष्ट प्रतिसाद टाळण्याचे अध्ययन

66. क्लार्क हल्लच्या उपपत्तीमध्ये गरज, सवयीचे दार्ढ्य, आमिषांचे प्रेरण व .... या प्रमुख संज्ञा वापरलेल्या आहेत.

(A) चेत्तक

(B) प्रतिसाद

(C) उर्जा

(D) कार्यमान

67. In Gagne's hierachical theory of learning.................... is the first stage of learning.

(A) Chain learning

(B) Signal learning

(C) Concept learning

(D) Verbal associative learning

68. According to Ginzberg's theory second stage in the vocational development of an individual is................stage.

(A) No choice

(B) Fantancy

(C) Trial and error

(D) Stabilization

69. The main aim of educational guidance is........................

(A) Pupil development

(B) To solve the problem of schools

(C) For ease in transaction of curriculum

(D) To improve school standard

67. गॅग्नेच्या श्रेणीबद्ध अध्ययन उपपत्तीमध्ये .... ही अध्ययनाची पहिली पायरी होय.

(A) शृंखला अध्ययन

(B) संकेत अध्ययन

(C) संकल्पना अध्ययन

(D) शब्द साहचर्य अध्ययन

68. गिन्झबर्गच्या उपपत्तीनुसार व्यक्तीच्या व्यावसायिक विकासातील .... ही दुसरी अवस्था होय.

(A) व्यवसाय अबोध अवस्था

(B) कल्पनारम्य अवस्था

(C) प्रयत्न-प्रमाद अवस्था

(D) स्थिरावस्था

69. शैक्षणिक मार्गदर्शनाचे प्रमुख ध्येय .... होय.

(A) विद्यार्थी विकास

(B) शाळेच्या समस्या सोडविणे

(C) अभ्यासक्रमाचे कार्यान्वयन सुलभ करणे

(D) शाळेचा दर्जा सुधारणे

70. .... is the focal point of vocational counselling.

(A) Individual

(B) Vocation

(C) Skills required for vocation

(D) Interest of an individual

71. Teaching is *not* a profession because there is.........................

(A) No oath

(B) No professional organization which controls teacher's behaviour

(C) No provision for getting money by using skills acquired

(D) No social service

72. To provide extension services department to teacher education colleges is one of the functions of.....................

(A) NCTE

(B) NCERT

(C) SBTE

(D) SCERT

70. .... हा व्यावसायिक समुपदेशनाचा केंद्रबिंदू असतो.

(A) व्यक्ती

(B) व्यवसाय

(C) व्यवसायासाठीची आवश्यक कौशल्ये

(D) व्यक्तीची आवड

71. अध्यापन हा व्यवसाय **नाही** कारण येथे ....

(A) शपथ नाही

(B) शिक्षक वर्तन नियंत्रणासाठी व्यावसायिक संघटना नाही

(C) संपादित केलेल्या कौशल्याच्या साहाय्याने पैसे मिळविता येत नाहीत

(D) समाजसेवा नाही

72. शिक्षण महाविद्यालयांमध्ये विस्तारसेवाकेंद्रे उपलब्ध करून देणे हे .... या संस्थेच्या अनेक कामांपैकी एक काम आहे.

(A) NCTE

(B) NCERT

(C) SBTE

(D) SCERT

73. The three components of teacher education suggested by NCTE are competency, commitment and...........

(A) Progress

(B) Attitude

(C) Quality

(D) Performance

74. In the course, where all the college teachers only from same subject attends the course, said course is called...............................

(A) Refresher course

(B) Orientation course

(C) Summer institutes

(D) Faculty development programme

75. Need of pre-service teacher education was firstly recommended by.................................

(A) Kothari Commission

(B) Radhakrishnan Commission

(C) Mudaliar Commission

(D) Chattopadhyaya Commission

73. एन्.सी.टी.ई. ने शिक्षक शिक्षणाचे तीन घटक सांगितलेले आहेत ते असे सक्षमता, बांधिलकी व ....

(A) प्रगती

(B) वृत्ती

(C) गुणवत्ता

(D) कार्यमान

74. ज्या कोर्समध्ये केवळ एकाच विषयाचे महाविद्यालयीन शिक्षक उपस्थित असतात तेंव्हा त्या कोर्सला .... असे म्हणतात.

(A) उजाळा वर्ग

(B) उद्बोधन वर्ग

(C) उन्हाळी वर्ग

(D) शिक्षक विकास कार्यक्रम

75. सेवांतर्गत शिक्षणाच्या गरजेची शिफारस प्रथमत: .... या आयोगाने केली होती.

(A) कोठारी आयोग

(B) राधाकृष्णन आयोग

(C) मुदलियार आयोग

(D) चट्टोपाध्याय आयोग

76. 'In any event, no reform can succeed without the co-operation and active participation of teachers'. This is the statement made .... Commission

(A) Kothari

(B) Radhakrishnan

(C) Delor

(D) Mudaliar

77. In behaviouristic model of teacher education more stress is given on.........................

(A) Theory building

(B) Skill development

(C) Value development

(D) Attitude development

78. As a.................., an educator is in a position to profess substantive beliefs about the meaning and value of education.

(A) Expert

(B) Resource person

(C) Professional

(D) Counsellor

76. 'कोणत्याही वेळी कोणतीही सुधारणा शिक्षकांच्या सहकार्याशिवाय व सक्रीय सहभागाशिवाय यशस्वी होत नाही.' हे विधान .... आयोगाने केलेले आहे.

(A) कोठारी

(B) राधाकृष्णन

(C) डेलोर

(D) मुदलियार

77. शिक्षक शिक्षणाच्या वर्तनवादी प्रतिमानामध्ये .... वर अधिक भर दिला जातो.

(A) सिद्धांत बांधणी

(B) कौशल्य विकसन

(C) मूल्यविकसन

(D) वृत्ती विकास

78. एक .... शिक्षणतज्ञ शिक्षणाचा अर्थ, शिक्षणाची मूल्ये याबाबतचा भरीव विश्वास व्यक्त करण्यास समर्थ असतो.

(A) तज्ञ

(B) साधन व्यक्ती

(C) व्यावसायिक

(D) समुपदेशक

79. The technique used to roll the responsibility of learning towards the students and make them active participants of learning process is............................

(A) Role play

(B) Peer teaching

(C) Flip methodology

(D) Brainstorming

80. A teaching process where teachers think over their teaching practices, analysing how some thing was taught and how the practice might be improved or changed for better learning outcomes is.......................

(A) Reflective teaching

(B) Resourceful teaching

(C) Creative teaching

(D) Flipped teaching

79. विद्यार्थ्यांनी अध्ययनप्रक्रियेमध्ये कृतीप्रवण राहावे व त्यांच्यावर अध्ययनाची जबाबदारी सोपविली जावी यासाठी वापरले जाणारे तंत्र .... होय.

(A) भूमिकाभिनय

(B) सहाध्यायी अध्यापन

(C) फ्लिप पद्धती

(D) बुद्धिमंथन

80. ज्या अध्यापन प्रक्रियेमध्ये शिक्षक, आपल्या अध्यापनपद्धती, आपण शिकविलेल्या पद्धतींचे विश्लेषण व चांगल्या अध्ययन निष्पत्तींसाठी व त्यापैकी कोणत्या बाबींमध्ये सुधारणा करता आली असती यांचा विचार करतात. त्यास .... असे म्हणतात.

(A) चिंतनशील अध्यापन

(B) संसाधनात्मक अध्यापन

(C) सर्जनशील अध्यापन

(D) फ्लिपड् अध्यापन

81. Robert Stake's model regarding curriculum evaluation is called ....

(A) Interactive Evaluative Model

(B) Summative Evaluation Model

(C) Formative Evaluation Model

(D) Responsive Evaluation Model

82. Which statement of the following is *not* true ?

(A) Curriculum is a dynamic process

(B) Curriculum is knowledge arranged systematically for progressive acquisition

(C) Curriculum is the summary of textbooks

(D) Curriculum is not confined to certain subjects only

81. रॉबर्ट स्टेक यांच्या अभ्यासक्रम मूल्यमापन प्रतिमानास .... म्हणतात.

(A) आंतरक्रियात्मक मूल्यमापन प्रतिमान

(B) संकलित मूल्यमापन प्रतिमान

(C) आकारिक मूल्यमापन प्रतिमान

(D) प्रतिक्रियात्मक मूल्यमापन प्रतिमान

82. खालीलपैकी कोणते विधान खरे **नाही** ?

(A) अभ्यासक्रम ही गतिमान प्रक्रिया आहे

(B) अभ्यासक्रम म्हणजे प्रगतीशील टप्प्यांमधून ज्ञानाची पद्धतशीर मांडणी होय.

(C) अभ्यासक्रम हा पाठ्यपुस्तकांचा सारांश असतो

(D) अभ्यासक्रम हा केवळ एखाद्या विषयापुरताच संबंधित नसतो

83. In curriculum development the idealists.........................
   (A) Emphasize on the logical divisions of subject-matter
   (B) Advocate vocational subjects to be included
   (C) Attach a higher importance to humanities than physical and biological sciences
   (D) Give importance to only literature

84. In any university the curriculum is approved by......................
   (A) Academic Council
   (B) Management Council
   (C) Board of Studies
   (D) University Senate

85. In any university the responsibility of curriculum development belongs to.........................
   (A) Subject Teacher Association
   (B) Academic Council
   (C) Management Council
   (D) Board of Studies

83. अभ्यासक्रम विकसनामध्ये आदर्शवादी लोक ....
   (A) विषयांच्या तर्कशुद्ध विभागणीवर भर देतात
   (B) व्यावसायिक विषयांच्या समावेशाची शिफारस करतात
   (C) भौतिकशास्त्र आणि जीवशास्त्रापेक्षा मानव्यशास्त्रावर अधिक भर देतात
   (D) फक्त वाङ्मयाला महत्त्व देतात

84. कोणत्याही विद्यापीठामध्ये अभ्यासक्रमाला मान्यता .... कडून दिली जाते.
   (A) विद्वत् सभा
   (B) व्यवस्थापन समिती
   (C) अभ्यासक्रम मंडळ
   (D) विद्यापीठ सिनेट

85. कोणत्याही विद्यापीठात अभ्यासक्रम निर्मितीची जबाबदारी .... ची असते.
   (A) विषय शिक्षक संघटना
   (B) विद्वत् सभा
   (C) व्यवस्थापन समिती
   (D) अभ्यासमंडळ

86. The word 'Curriculum' according to its original Latin word means...........
    (A) Path of knowledge
    (B) Path of success
    (C) Path of competition
    (D) Path of running

87. ....are the main elements of any curriculum.
    (A) Objectives, content, teaching methods, evaluation
    (B) Content, evaluation, teaching aids
    (C) Planning, assignment, content
    (D) Teaching units, questions, assignments, support material

88. In case of curriculum which of the following is *not* desirable ?
    (A) Curriculum should be learner-centered
    (B) Curriculum should be flexible
    (C) Curriculum should be based on textbooks
    (D) Curriculum should be changed from time to time.

86. अभ्यासक्रमासाठी 'Curriculum' या इंग्रजी शब्दातील मूळचा लॅटिन भाषेतील अर्थ .... असा होतो.
    (A) ज्ञानाचा मार्ग
    (B) यशाचा मार्ग
    (C) स्पर्धेचा मार्ग
    (D) पळण्याची धावपट्टी

87. कोणत्याही अभ्यासक्रमाचे .... हे प्रमुख घटक असतात.
    (A) उद्दिष्टे, आशय, अध्यापनपद्धती, मूल्यमापन
    (B) आशय, मूल्यमापन, शैक्षणिक साहित्य
    (C) नियोजन, स्वाध्याय, आशय
    (D) अध्ययन घटक, प्रश्न, स्वाध्याय, पूरक साहित्य

88. अभ्यासक्रमाबाबत खालीलपैकी कोणती गोष्ट **अयोग्य** आहे ?
    (A) अभ्यासक्रम विद्यार्थीकेंद्रित असावा
    (B) अभ्यासक्रम लवचिक असावा
    (C) अभ्यासक्रम पाठ्यपुस्तकाधारित असावा
    (D) अभ्यासक्रमात वेळोवेळी बदल व्हावेत

89. Changing curriculum is the effect of..................................

(A) Changing teaching methods

(B) Changing evaluation pattern

(C) Changing educational objectives

(D) Changing needs of time

90. A curriculum whose structure allows for topics or skills to be repeated each time in more detail or depth is called the............................

(A) Repeated curriculum

(B) Revised curriculum

(C) Reinforcing curriculum

(D) Spiral curriculum

91. The purpose of.................. research is improving a product or process testing of theoretical concepts in actual problem situation.

(A) Fundamental

(B) Applied

(C) Historical

(D) Ex-post facto

89. बदलता अभ्यासक्रम हा .... चा परिणाम असतो.

(A) बदलत्या अध्यापनपद्धती

(B) बदलत्या मूल्यमापनपद्धती

(C) बदलत्या शैक्षणिक उद्दिष्टे

(D) बदलत्या काळाच्या गरजा

90. ज्या अभ्यासक्रमामध्ये आशय घटक किंवा कौशल्ये काही कालावधीने पुन्हा अधिक तपशीलवार व सखोलपणे पुनरावर्तित होतात त्यास .... म्हणतात.

(A) पुनरुक्ती अभ्यासक्रम

(B) सुधारित अभ्यासक्रम

(C) प्रबलीकरण अभ्यासक्रम

(D) सर्पिल अभ्यासक्रम

91. निष्पत्ती किंवा प्रक्रियेमध्ये सुधारणा करणे व प्रत्यक्ष समस्या परिस्थितीमध्ये सैद्धांतिक संकल्पनांची तपासणी करणे असा हेतू .... संशोधनाचा असतो.

(A) मूलभूत

(B) उपयोजित

(C) ऐतिहासिक

(D) परिणाम-पश्चात

92. The best method of defining the research problem is......................

(A) Conceptual definition

(B) Logical definition

(C) Operational definition

(D) Idealistic definition

93. The elaborate form of research title is............................

(A) Statement

(B) Hypothesis

(C) Objectives

(D) Assumptions

94. Analysis of the collected data depends on.............................

(A) Hypotheses formulated

(B) Number of categories into which data has been classified

(C) Statistical techniques available

(D) Objectives stated

92. समस्येची व्याख्या करण्याची उत्तम पद्धती म्हणजे .... होय.

(A) संकल्पना व्याख्या

(B) तार्किक व्याख्या

(C) कार्यात्मक व्याख्या

(D) आदर्शवादी व्याख्या

93. संशोधन शीर्षकाचे विस्तारित स्वरूप म्हणजे .... होय.

(A) विधान

(B) परिकल्पना (Hypothesis)

(C) उद्दिष्टे

(D) गृहीतके (Assumptions)

94. संकलित माहितीचे विश्लेषण .... वर अवलंबून असते.

(A) तयार केलेली परिकल्पना

(B) माहितीचे वर्गीकरण केलेल्या प्रवर्गांची संख्या

(C) उपलब्ध संख्याशास्त्रीय तंत्रे

(D) निर्धारित उद्दिष्टे

95. A research problem is feasible only when :

(*i*) It is interesting and subjective.

(*ii*) It is new and adds something to knowledge.

(*iii*) It has utility and relevance.

(*iv*) It is objective.

(A) (*i*), (*ii*) and (*iii*)

(B) (*ii*), (*iii*) and (*iv*)

(C) (*i*), (*iii*) and (*iv*)

(D) (*i*), (*ii*) and (*iv*)

96. An application of descriptive method based upon a longitudinal consideration of recorded data indicating the past and present situation and what is likely to happen in future is......................

(A) Historical study

(B) Case study

(C) Trend study

(D) Activity analysis

97. The squared deviations used in computing standard deviations are always taken from......................

(A) Percentage

(B) Mean

(C) Median

(D) Percentile rank

95. संशोधन समस्या तेंव्हाच व्यवहार्य ठरते जेंव्हा :

(*i*) ती अभिरुचीपूर्ण व व्यक्तिनिष्ठ असते.

(*ii*) ती नाविन्यपूर्ण आणि ज्ञानामध्ये काहीतरी भर टाकणारी असते.

(*iii*) ती तिच्या ठायी उपयुक्तता व प्रासंगिकता असते.

(*iv*) ती वस्तुनिष्ठ असते.

(A) (*i*), (*ii*) आणि (*iii*)

(B) (*ii*), (*iii*) आणि (*iv*)

(C) (*i*), (*iii*) आणि (*iv*)

(D) (*i*), (*ii*) आणि (*iv*)

96. भूतपूर्व व सद्यस्थिती दर्शविणाऱ्या नोंद केलेल्या माहितीची दीर्घकालीनता विचारात घेऊन केलेल्या आणि भविष्यात काय घडू शकेल हे ठरविणाऱ्या वर्णनात्मक पद्धतीच्या उपयोजनास .... म्हणतात.

(A) ऐतिहासिक

(B) व्यक्ती-अभ्यास

(C) कल अभ्यास

(D) कृती विश्लेषण

97. प्रमाण विचलनाच्या गणनामध्ये वापरले जाणारे विचलनाचे वर्ग (squared deviation) नेहमी .... पासून घेतले पाहिजेत.

(A) शेकडेवारी

(B) मध्यमान

(C) मध्यांक

(D) शततमक क्रम

98. Tippet table refers to......................

(*i*) Table of random digits.

(*ii*) Table used in sampling methods.

(*iii*) Table used in statistical investigation.

(*iv*) Table used in Logarithm.

(A) (*i*) and (*iv*)

(B) (*ii*) and (*iv*)

(C) (*ii*), (*iii*) and (*iv*)

(D) (*i*), (*ii*) and (*iii*)

99. The scale used to rank objects based on certain characteristics or attribute of the objects is.................

(A) Nominal scale

(B) Ordinal scale

(C) Interval scale

(D) Ratio scale

100. A type of qualitative narrative design is............................

(A) Autobiography

(B) Poetic inquiry

(C) Anthropology

(D) Grounded theory

98. टिपेट (Tippet) कोष्टक .... शी संबंधित आहे.

(*i*) यादृच्छिक अंकांचे कोष्टक

(*ii*) नमुनानिवडीसाठी वापरले जाणारे कोष्टक

(*iii*) संख्याशास्त्रीय अन्वेषणासाठी वापरले जाणारे कोष्टक

(*iv*) लॉगॅरिथममध्ये वापरले जाणारे कोष्टक

(A) (*i*) आणि (*iv*)

(B) (*ii*) आणि (*iv*)

(C) (*ii*), (*iii*) आणि (*iv*)

(D) (*i*), (*ii*) आणि (*iii*)

99. घटकांची काही वैशिष्ट्ये (characteristics) किंवा गुणविशेष (attributes) यांवर आधारित घटकांना क्रम देण्यासाठी .... वापरली जाते.

(A) नामांकन श्रेणी

(B) क्रमांकन श्रेणी

(C) अंतर श्रेणी

(D) गुणोत्तर श्रेणी

100. गुणात्मक वर्णनात्मक अभिकल्पाचा प्रकार .... होय.

(A) आत्मचरित्र

(B) काव्यात्मक पृच्छा (Poetic inquiry)

(C) मानववंशशास्त्र

(D) प्रवृत्ती सिद्धांत (Grounded theory)

ROUGH WORK